

ZARZĄDZENIE NR 0050.49C.2022
BURMISTRZA MIASTA I GMINY WLEŃ

z dnia 25 lipca 2022 r.

w sprawie wprowadzenia procedury ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy Wleń

Na podstawie art. 3 oraz art. 6 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1062, z późn. zm.) oraz art. 31b pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. W Urzędzie Miasta i Gminy Wleń wprowadza się do stosowania "Procedurę ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy Wleń", stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta i Gminy Wleń.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Miasta i Gminy
Wleń

Artur Zych

Procedura ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta i Gminy Wleń

Procedury postępowania zostały stworzone w przypadku konieczności ewakuacji interesantów w tym osób ze szczególnymi potrzebami, które mogą przebywać na terenie Urzędu Miasta i Gminy Wleń przy Placu Bohaterów Nys 7, 59-610 Wleń. Przestrzeń ogólnodostępna dla interesantów to korytarze oraz pomieszczenia biurowe zlokalizowane na parterze oraz I piętrze budynku.

1. Zakres stosowania

Ustalenia niniejszej instrukcji mają zastosowanie w przypadku wystąpienia w budynku Urzędu Miasta i Gminy Wleń pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, w wyniku którego nastąpi konieczności ewakuowania interesantów, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.

2. Definicje

Droga ewakuacyjna - odcinek drogi do przebycia z dowolnego punktu w budynku do wyjścia na przestrzeń otwartą.

Ewakuacja - zorganizowanie przemieszczanie się ludzi wraz z mieniem z miejsca, w którym występuje zagrożenie, na obszar bezpieczny.

Miejscowe zagrożenie - inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenia.

Osoba ze szczególnymi potrzebami – osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami (Art. 2 ust 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami Dz. U. 2020 r. poz. 1062).

Panika - nagły, niepohamowany, często nieuzasadniony strach ogarniający grupę ludzi.

Pożar - niekontrolowany proces spalania zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, stwarzający zagrożenie dla osób oraz mienia.

Urząd - budynek Urzędu Miasta i Gminy Wleń przy Plac Bohaterów Nysy 7, 59-610 Wleń

3. Odpowiedzialność

Sekretariat Urzędu, Koordynator ds. dostępności w Urzędzie oraz wszyscy pracownicy Urzędu, u których w danej chwili znajdują się interesanci.

- odpowiadają za poinformowanie interesantów przebywających na terenie Urzędu

- o konieczności podjęcia ewakuacji;
- wskazują drogę ewakuacji, która umożliwi w sposób bezpieczny opuścić budynek;
- organizują pomoc osobom ze szczególnymi potrzebami w opuszczeniu budynku.

4. Istniejące utrudnienia w zakresie ewakuacji

1) osób z dysfunkcjami wzroku

- a. brak świadomości występowania zagrożeń niesłyszalnych;
- b. brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom;
- c. zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują panikę, stres, niechęć lub niemożność działania;
- d. brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze;
- e. niemożność/trudności w zakresie samodzielnego poruszania się po terenie nieznanym.

2) osób z dysfunkcjami słuchu

- a. nie słyszą sygnałów dźwiękowych;
- b. niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniach za pomocą syren, głośników;
- c. utrudniona komunikacja, w szczególności w przypadku wystąpienia zadymienia lub ciemności.

3) osób z niepełnosprawnością intelektualną

- a. strach, nieufność wobec osób nieznanymi, obcych;
- b. możliwe trudności w zakresie zrozumienia i przetwarzania informacji o występującym zagrożeniu;
- c. kłopoty ze zrozumieniem poleceń;
- d. zainteresowanie nową sytuacją - ciekawość, która może narażać na niebezpieczeństwo;
- e. utrudnienia w zakresie nawiązywania kontaktu oraz realizacją poleceń osób koordynujących działaniami ewakuacyjnymi.

4) osób z niepełnosprawnością ruchową

- a. utrudniona zdolność samodzielnego poruszania się;
- b. trudności w doborze właściwych dróg ewakuacyjnych.

5. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami

1) wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku

- a. nawiązanie kontaktu słownego:
 - o wymienienie swojego imienia i nazwiska;
 - o poinformowanie o tym, co się dzieje;
 - o powiadomienie o konieczności ewakuowania się;
- b. udzielenie pomocy osobie niewidomej lub niedowidzącej w zakresie opuszczenia miejsca zagrożenia:
 - o zaproponuj aby osoba niewidoma lub słabowidząca chwyciła Cię za ramię oraz stanęła za Tobą;
 - o poruszając się z osobą niewidomą, należy dokładnie obserwować podłogę i przestrzeń oraz opisywać otoczenie i napotkane przeszkody;
 - o jeżeli w trakcie ewakuacji istnieje konieczność przejścia przez drzwi,

upewnij się, że osoba niewidoma znajduje się po stronie zawiasów.
W innym przypadku należy zawiadomić ją odpowiednio wcześniej o takim manewrze oraz poprosić o zmianę trzymanego ramienia.

Sam okrzyk „uważaj!” nie pozwoli osobie z dysfunkcjami wzroku zareagować w sposób właściwy, gdyż nie ma ona wiedzy dotyczącej źródła zagrożenia. Zauważając przeszkodę, przekaz informację, o wymaganym sposobie zachowania np.: pochyl się, przeskocz itp.

2) wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu

- a. nawiązanie kontaktu z osobą niesłyszącą lub niedosłyszącą, w tym celu w zależności od sytuacji można zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia, celem zwrócenia na siebie jej uwagi;
- b. zanim zaczniesz mówić upewnij się, że ta osoba na ciebie patrzy.
- c. mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy;
- d. jeśli osoba niedosłysząca lub niesłysząca nie rozumie komunikatu, nie powtarzaj go, tylko postaraj się ująć to co chcesz powiedzieć inaczej. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie rozumie przekazywanego ustnie komunikatu, należy ostrzec ją w inny sposób np. przez napis na kartce.

3) wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

- a. nawiązanie kontaktu słownego:
 - wymień swoje imię i nazwisko;
 - poinformuj o zaistniałej sytuacji oraz konieczności ewakuowania się z budynku;
 - ustal czy w budynku znajduje się opiekun bądź asystent osoby niepełnosprawnej.
- b. zaproponowanie pomocy w opuszczeniu miejsca występowania zagrożenia:
 - upewnij się, że osoba z niepełnosprawnością intelektualną opuściła strefę zagrożenia;
 - w przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością intelektualną przebywa na terenie Urzędu wraz z opiekunem, którego nie udało się odnaleźć do momentu opuszczenia strefy zagrożenia, pozostañ z tą osobą w miejscu bezpiecznym oraz postaraj się ustalić miejsce przebywania opiekuna.

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą być nieufne wobec osób im nieznanych oraz przejawiać zainteresowanie zaistniałą sytuacją, co może w znaczny sposób utrudnić ich ewakuację.

4) wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością ruchową

- a. poinformowanie o zaistniałej sytuacji oraz konieczności ewakuowania się z budynku, wskazanie właściwej drogi ewakuacyjnej;
- b. zaproponowanie pomocy w opuszczeniu miejsca zagrożenia;
- c. udzielenie pomocy w ewakuacji osobom z dysfunkcjami ruchu może polegać na wyniesieniu ich ze strefy zagrożenia. Aby wynieść osobę poszkodowaną, należy użyć dowolnej metody, ważne, aby była ona skuteczna oraz nie powodowała

znacznego opóźnienia w ewakuacji. Dobór odpowiedniej metody, zależeć będzie w głównej mierze od ciężaru (wagi) osoby ewakuowanej oraz liczby ratowników.

6. Ewakuacja klientów z budynku Urzędu

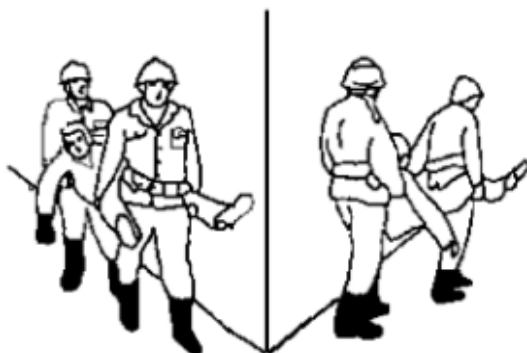
- 1) Decyzję o podjęciu ewakuacji z Urzędu Miasta i Gminy Wleń podejmuje Burmistrz lub w przypadku nieobecności, osoba zastępująca.
- 2) Osobami odpowiedzialnymi za przekazanie informacji o ewakuacji interesantom są pracownicy Sekretariatu Urzędu, Koordynator ds. dostępności w Urzędzie oraz wszyscy pracownicy Urzędu, u których w danej chwili znajdują się interesanci.
- 3) Informacja powinna być przekazywana w sposób spokojny, starając się nie wywołać paniki wśród obecnych na terenie Urzędu.
- 4) Jeżeli na terenie Urzędu przebywają osoby ze szczególnymi potrzebami, przekazanie komunikatu powinno przebiegać z zastosowaniem zapisów pkt. 5.
- 5) Ewakuacja powinna odbywać się z wykorzystaniem najbezpieczniejszej i najkrótszej drogi ewakuacyjnej. Podczas przekazywania informacji o występującym zagrożeniu oraz konieczności podjęcia ewakuacji, pracownicy Urzędu wskazują drogę ewakuacyjną, którą zobowiązani są przemieszczać się klienci, celem opuszczenia strefy zagrożenia.
- 6) Ewakuacja ze strefy zagrożenia powinna odbywać się wg instrukcji ewakuacyjnej dostępnej w widocznych miejscach na parterze oraz I piętrze Urzędu.
- 7) Pracownicy Urzędu pomagają osobom ze szczególnymi potrzebami opuścić budynek Urzędu i przedostać się w miejsca bezpieczne.
- 8) Jeżeli zakres podejmowanych działań ewakuacyjnych obejmuje potrzebę przeniesienia osoby ze szczególnymi potrzebami ze strefy zagrożenia w miejsce bezpieczne, pracownicy Urzędu zapewniają pomoc innym osobom przebywającym w budynku. Przykładowe sposoby ewakuowania osób z niepełnosprawnością ruchową lub wzrokową zawiera pkt. 7.
- 9) Pracownicy urzędu upewniają się, że wszyscy interesanci opuścili budynek Urzędu.

7. Niektóre sposoby ewakuacji osób niepełnosprawnych ruchowo oraz z dysfunkcjami wzroku

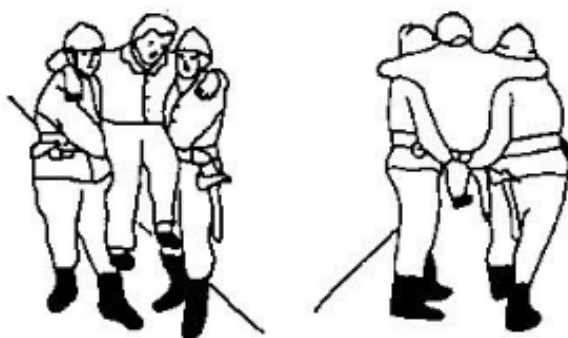
Rys. 1 Ewakuacja poszkodowanego przez dwie osoby przy użyciu noszy.

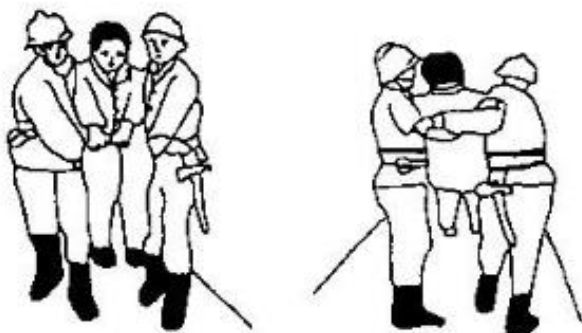
Rys. 2 Chwyt kończynowy – jeden z ratujących chwytą ewakuowanego pod pachy, stojąc od strony jego głowy, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego. Ewakuowanego wynosi się nogami do przodu.

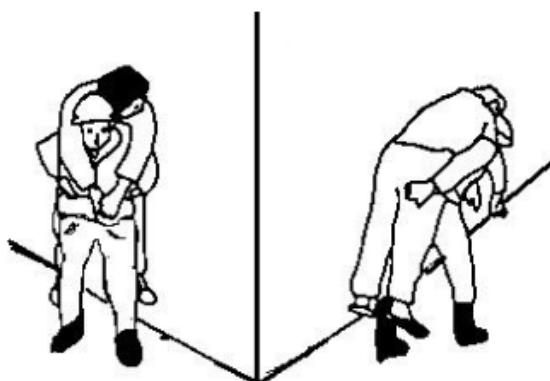
Rys. 3 Przenoszenie „na stołeczku” – ratownicy odpowiednim uchwycem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na których siada ratowany, trzymając ratowników za szyję. Ratownicy lekko zwrócenii do siebie, wynoszą ratowanego w bezpieczne miejsce.

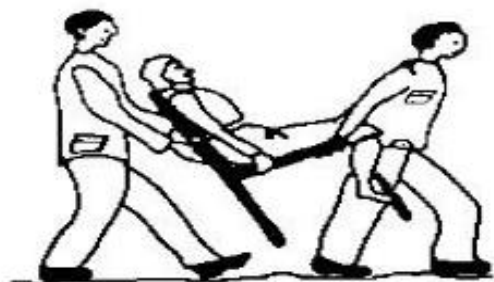
Rys. 4 Przenoszenie „chwytym huśtawkowym” – ratownicy chwytają się za ręce „zewnętrznie”, wkładając je pod siedzenie ratowanego, rękami „wewnętrznymi” po wzajemnym uchwycie na wysokości łokcia zabezpieczają ratowanego od tyłu, tworząc wsparcie na wysokości górnej części jego pleców.

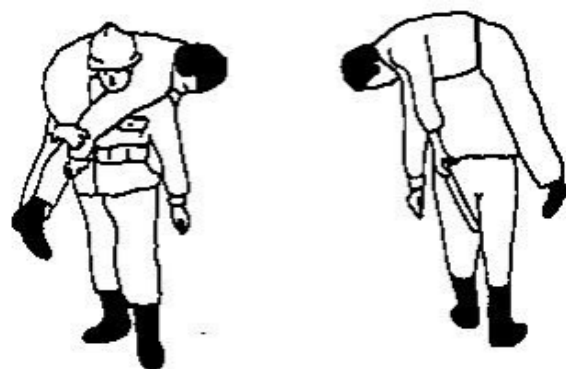
Rys. 5 „Uchwyt tłumokowy” – ratowany zakłada ręce od tyłu przez ramiona ratownika, aby te zwisały na piersi ratującego. Ciało powinno spoczywać na plecach ratownika w taki sposób, aby nogi zwisały ok. 20 cm nad ziemią.

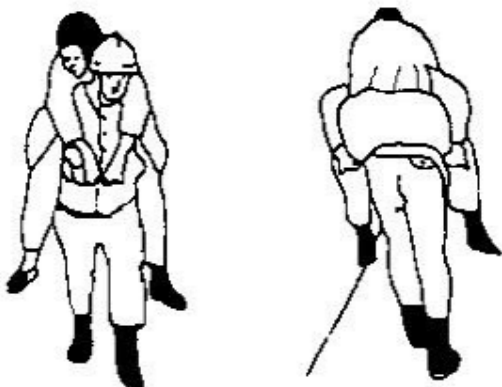
Rys. 6 Wynoszenie osób z wykorzystaniem krzesła może mieć miejsce wówczas, gdy ewakuowany jest w stanie pomagać sobie rękami.

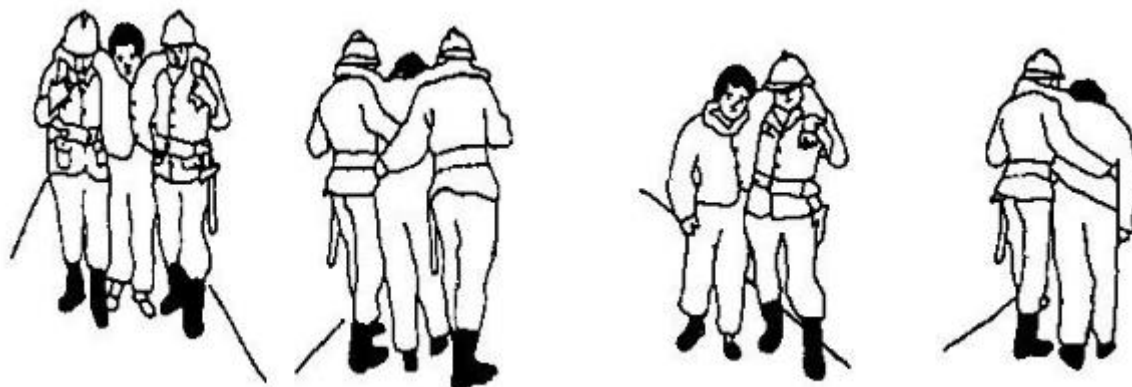
Rys. 7 Przenoszenie „chwytem strażackim” polega na tym, że ratowany znajduje się w ułożeniu poprzecznym – zwisając na barkach ratującego. Ratujący przekłada rękę pomiędzy nogami ratowanego trzymając jego nadgarstek. Druga ręka pozostaje dyspozycyjna.

Rys. 8 Przenoszenie „chwytym na barana” – ratowany leży na plecach ratownika i przytrzymuje się rękami za jego szyję. Ręce ratującego znajdują się pod kolanami osoby ewakuowanej. Ratownik jest lekko pochylony do przodu.

Rys. 9 W przypadku małego zagrożenia oraz dysponując zapasem czasu, ewakuację osób niewidomych przeprowadza się spokojnie wyprowadzając ich do bezpiecznego miejsca.

Gdy istnieje bezpośrednie zagrożenie życia ewakuację osób niewidomych należy przeprowadzić według zasad przedstawionych na rysunkach 1-8 umieszczonych powyżej.

8. Panika osób z niepełnosprawnościami oraz sposoby przeciwdziałanie jej

- 1) Panikę osób z niepełnosprawnościami mogą wywoływać następujące czynniki:
 - a. gwałtowny, dynamiczny, dający się zauważyć wzrokowo rozwój zdarzeń, powodujący zbliżenie się strefy zagrożenia (np. rozwój pożaru),
 - b. nacisk tłumu,
 - c. brak lub słabe oświetlenie,
 - d. krzyki o charakterze panicznym,
 - e. nagły, głośny alarm pożarowy i pojawienie się symptomów zagrożenia (dym, trzaski, temperatura, krzyki).

Możliwość wybuchu paniki zawsze istnieje w razie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w obiektach, gdzie przebywa większa liczba ludzi. Często osoby wchodzące w skład tłumu ogarniętego paniką tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stanowią źródło dodatkowego zagrożenia. Tłum ogarnięty paniką może uniemożliwić działania ratownicze. Przeciwdziałanie

panice jest trudne i wymaga działań osób obdarzonych autorytetem formalnym bądź nieformalnym wynikającym z typu osobowości. Przy ewakuacji osób z niepełnosprawnościami kluczową rolę odgrywają asystenci osób niepełnosprawnych. Swoją postawą, głosem, empatią ułatwiają ewakuację. Osoba niepełnosprawna czuje się wówczas bezpieczna i zaopiekowana.

W trakcie prowadzenia akcji ratowniczej najczęściej można spotkać się z uległymi panice grupami ludzi, znajdującymi się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, którzy ztratili poczucie rzeczywistości i podejmują nieprzemyślane i niebezpieczne działania, jak np. niewidomy może ukryć się w miejscu wg niego bezpiecznym, a okaże się, że jest to miejsce wyjątkowo niebezpieczne.

Środki przeciwdziałania panice są różne. Można tu wymienić: przykład osobisty, zdecydowany nakaz, wykazanie nierealności niebezpieczeństwa, przedstawienie groźby większego niebezpieczeństwa, użycie siły, unieszkodliwienie przywódców paniki. Opanować ludzi ogarniętych paniką, prących do przodu mogą raczej osoby znajdujące się z tyłu tłumu, niż na jego czele.